

ALFÖLD SLOW EGYESÜLET, MINT A VIDÉKFEJLESZTÉS EGYIK ESZKÖZE

(Debreceni Egyetem fejlesztéspolitikai szakreferens szakirányú továbbképzés szakdolgozatból készített előadás)

ALFÖLD SLOW KONFERENCIA

Gyula, 2021. szeptember 23.

Szebellédi Zoltán

VIDÉKFEJLESZTÉS

(Jó) fejlesztéspolitika (Nyiry Attila, 2014)

- célja: versenyképes nemzetgazdaság felépítése
- eredménye: a megtermelt érték tartósan növekszik
- „mellékhatása”: jövő generációk számára szükséges erőforrások rendelkezésre állnak

VIDÉKFEJLESZTÉS

Vidékfejlesztés

- komplex fogalom, szerteágazó meghatározás (Nagy Géza, 2007)
- összefoglaló meghatározás, jellemzői (Oláh Judit, 2003)
  - tanyák, falvak és kisvárosok fejlesztése
  - vidéki térségekben folytatott gazdasági tevékenység
  - foglalkoztatási és kereseti viszonyok javítása
  - települési (lakossági) és termelő infrastruktúra, az élő és épített környezet értékeinek megóvása
  - vidéki közösségek fejlesztése
- Békés megye nagy részét érinti

VIDÉKFEJLESZTÉS

Vidékfejlesztés alapproblémája

- nem kiemelt települések, térségek megtartóképessége (megye-, járás-, kistérségi központ, kiemelt turisztikai térség)

Vidékfejlesztési megoldási lehetőségek

- kormányzati program (pl. Magyar Falu Program, komplex programmal fejlesztendő járások)
- önkormányzati szerep (pl. Helyi Értéktár)
- közösségi kezdeményezések (pl. Tudatos Vásárlók Egyesülete és közössége, KörösKosár – Kosárközösség)
- önkormányzati és közösségi kombinációja (pl. ASE)

VIDÉKFEJLESZTÉS

Kérdés:

**Az Alföld Slow Egyesület lehet-e
a vidékfejlesztés eszköze?**

HELYZETKÉP

- globális, felgyorsult világ
- munka célja: a felkorbácsolt szükséglet igények kielégítése
- ördögi kör: egyre gyorsabbnak kell(ene) lenni
- eredmény: kielégítetlen vágyak, frusztráltság, munkahelyi teljesítmény csökkenése, emberi kapcsolatok gyengülése, kialvatlanság, szenvedélybetegségek, egészségkárosodás (elhízás), stb.

HELYZETKÉP

- kontraproduktív: „amikor mindenki a gyorsaságot választja, akkor elvesz a belőle fakadó előny” (Carl Honoré, 2014)
- globális problémák: önmagunk és a teremtett világ kizsákmányolása, háborúk, nyugat és kelet – észak és dél különbsége, nem feltétlenül szükséges migráció, betegségek (COVID), stb.
- közgazdasági dilemma: növekedés vagy/és fejlődés – haszonközpontú vagy/és értékcentrikus gazdaság (etikai szempontok figyelembe vétele)

MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK

- lassulás, tempo giusto (helyes tempó) – nem lustaság (!)
- haszonközpontú gazdaság helyett értékcentrikus gazdaság
- középpontban a teremtett világ és benne az ember
- homo reciprocans: a kölcsönösség embere, összhangban önmagával, a közösséggel, az épített és a természeti világgal

MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK

- a fenntartható növekedés lehetetlen (Herman E. Daly, 1993)
  - nemnövekedésen alapuló gazdasági folyamatok szükségesek
  - ehhez elengedhetetlen a közgazdasági paradigmaváltás és az egyéni gondolkodás gyökeres megváltoztatása
  - „A fenntartható fejlődés a társadalom jóllétének folyamatos javítása anélkül, hogy az ökológiai eltartóképességet meghaladó módon növekednénk. A növekedés azt jelenti, hogy nagyobbak leszünk, a fejlődés pedig azt, hogy jobbak!” (etikai megfontolás!)

MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK

- helyi gazdaságfejlesztés (Bajmócy Zoltán, 2011)
  - a helyi gazdasági folyamatokba történő tudatos beavatkozás
  - célja: a helyben élők számára a korábbinál kedvezőbb szituáció jöjjön létre
  - alapja: a helyi gazdasági folyamatok alapvető és közvetlen hatással vannak gazdasági jólétünkre (jóval inkább, mint például az ország gazdaságának átlagos helyzete)
  - indokoltsága: helyi szinten ragadhatóak meg azok a folyamatok, amelyekbe az ott élők érdemi eséllyel képesek bekapcsolódni, érdemben képesek befolyásolni
  - etikai szempont: a helyi gazdaság jövedelemteremtő képességének javítása nem cél, hanem eszköz
- lehetséges eredmény: jólét és jóllét (etikai, minőségi kategória, mindenki boldogsága)

MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK

- Alföld Slow Egyesület – mint helyi gazdaság erősítő, vidékfejlesztő eszköz
(szakmai bemutatás a következő előadásban)
  - lehetőség és szükséglet a slow turizmus
  - vidék felé fordulás (általános „menekülés” a nagyvárosból, COVID tapasztalatai)
  - egyfajta divat az egészséges életmód (slow mozgalmak, élelmiszerek, sport)
  - 2021-2027 Európai Unió kohéziós politika célkitűzései

MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK

- lassú turizmus alappillérei (Pécsek Brigitta)
  - lokalitás: helyi gasztronómia, helyi vállalkozások, helyi munkaerő, helyi kultúra.
  - élményközpontúság: nem sztenderdizált kínálat, szelektív attrakciók, aktív tevékenységek, közös élmények.
  - fenntarthatóság: rentabilitás, minimális profitkiáramlás, környezetbarát beruházások, kis ökológiai lábnyom, hosszabb tartózkodási idő.
  - társadalmi jóllét: konszenzusus döntéshozatal, népességmegtartás, növekvő jóllét, közösségi kohézió.

VIDÉKFEJLESZTÉSI PERSPEKTÍVÁK BÉKÉS MEGYÉBEN

A TURIZMUS ÁGAZATBAN

- kérdés: érdemes-e Békés megyében turizmussal foglalkozni (a kiemelt turisztikai fejlesztési térségen kívül)?
- TOP 100 – Békés megye gazdasága (BMKIK, 2019)
  - nincs benne vállalkozás a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazatból
- nincsenek: síelésre alkalmas hegyeink, vitorlázásra alkalmas nagytavaink és tengerpartunk, viszonylag kevés a turistákat vonzó építészeti kincsünk

VIDÉKFEJLESZTÉSI PERSPEKTÍVÁK BÉKÉS MEGYÉBEN

A TURIZMUS ÁGAZATBAN

- vannak: gyógyvizeink, sportolásra és pihenésre alkalmas vizeink, helyi kulturális, történelmi és gasztronómiai értékünk, vendégszerető emberek és közösségek
- lehetőség: fejlődő elérhetőség (M44, M47, vasút fejlesztés), kiemelt turisztikai fejlesztési térség fejlődése és kisugárzása
- szükséges: helyi identitás erősítése, helyi értékek megbecsülésének és bemutatásának erősítése (tudatosítás, marketing), infrastrukturális fejlesztések és szakmai háttér biztosítása a kiemelt turisztikai fejlesztési térségen kívül

VIDÉKFEJLESZTÉSI PERSPEKTÍVÁK BÉKÉS MEGYÉBEN

A TURIZMUS ÁGAZATBAN

- lakónépesség (2009 – 2018) változás:
-2,6% (országos), -10% (megyei)
- alkalmazottak számának változása
(2009 – 2018): +17,1% (országos), +14,8% (megye)
- szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban alkalmazottak aránya (2018): 3,4% (országos, összes foglalkoztatottak arányában 4%), 3,1% (megyei)
- szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban alkalmazottak változása (2009 – 2018): +30,4% (országos), +25,8% (megye)

VIDÉKFEJLESZTÉSI PERSPEKTÍVÁK BÉKÉS MEGYÉBEN

A TURIZMUS ÁGAZATBAN

- kereskedelmi szálláshely változás (2017 – 2018):
  - szoba: +1,4% (országos), +6,8% (megye)
  - férőhely: +4,3% (országos), +6,6% (megye)
- vendégforgalom (2017 – 2018):
  - vendég: +5,6% (országos, belföldi 52,6%), +11% (megyei, belföldi 89%)
  - vendégéjszaka: +4,2% (országos), +14% (megyei)
- igénybe vett szálláshely típusok eloszlása és változása (2017 – 2018):
  - országos: szálloda 74,5% (+3%), panzió 7,4% (+22,4%), egyéb 18,1% (+2,7%)
  - megyei: szálloda 66% (+9,3%), panzió 19% (+21%), egyéb 15% (+4,9%)

VIDÉKFEJLESZTÉSI PERSPEKTÍVÁK BÉKÉS MEGYÉBEN

A TURIZMUS ÁGAZATBAN

- kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevétele változása (2017 – 2018): +9,5% (országos), +20% (megyei)
- szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ág bruttó hozzáadott érték értéke (2018): 690.686.000.000 Ft (1,9%)
- bruttó hozzáadott érték növekedés (2010 – 2018): +55,9% (nemzetgazdaság), +66,7% (szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás)

VIDÉKFEJLESZTÉSI PERSPEKTÍVÁK BÉKÉS MEGYÉBEN

A TURIZMUS ÁGAZATBAN

- nettó átlagkereset (2009) (vannak érényetikai vonatkozású kérdések is):
  - nemzetgazdaság: 124.116 Ft/hó (országos), 100.185 Ft/hó (megye)
  - szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás: 86.356 Ft/hó (országos), 80.312 Ft/hó (megye)
- nettó átlagkereset (2018):
  - nemzetgazdaság: 219.412 Ft/hó (országos), 163.117 Ft/hó (megyei)
  - szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás: 140.967 Ft/hó (országos), 117.899 Ft/hó (megyei)

VIDÉKFEJLESZTÉSI PERSPEKTÍVÁK BÉKÉS MEGYÉBEN

A TURIZMUS ÁGAZATBAN

- Békés megyei vendégéjszakák eloszlása (2018):

- Gyula (55,9%)
- Szarvas (13,2%)
- Orosháza (11,8%)
- Békéscsaba (6,3%)
- összes többi (12,8%)

KÖVETKEZTETÉSEK

- van „fantázia”, fejlődési potenciál a turizmus fejlesztésében (Békés megyében is)
- létezik egyenlőtlenség főváros-vidék, város-falu, város-periféria, kiemelt turisztikai térség és a többiek vonatkozásában (Czibere Ibolya, 2014)
- kettős hatás: város elszívó hatása (ugyanakkor szolgáltató is – oktatás, kultúra, egészségügy), periféria által biztosított szolgáltatások (idegenforgalom, alapanyagok)
  - arányt befolyásolja: állami szerepvállalás, közösségek kezdeményező készsége (szubszidiaritás!)

KÖVETKEZTETÉSEK

- fontos a fiatalok jövőképe az egyéni érvényesülésről: biztos munkahely, megfelelő kapcsolati háló, ambíció (Czibere Ibolya, 2014)
- gazdaságfejlesztés és társadalomfejlesztés „kéz a kézben”
- az Alföld Slow Egyesület jó úton jár a vidék élhetőségének elősegítésében (vö. „Segíts magadon, Isten is megsegít!”): lokalitás, szubszidiaritás, szolidaritás, közösségi gondolkodás, kölcsönösség, helyi erőforrások feltérképezése és rendszerbe állítása, épített és természeti értékek megbecsülése

**DE FONTOS: A SLOW TURIZMUS, MINT VIDÉKFEJLESZTÉSI
LEHETŐSÉG ELISMERÉSE ÉS TÁMOGATÁSA!**

KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!

Elérhetőségek:

Szebellédi Zoltán

+36 30 628 8883

szebelledi.zoltan@bekesmegye.hu